A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2016. október 12.*

„Előzetes döntéshozatal — Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — 44/2001/EK rendelet — A 6. cikk 3. pontja — A »viszontkereset« fogalma — Jogalap nélküli gazdagodáson alapuló kérelem — Hatályon kívül helyezett határozat alapján esedékes összeg megfizetése — Időbeli hatály”

A C-185/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság, Szlovénia) a Bírósághoz 2015. április 22-én érkezett, 2015. január 15-i határozatával terjesztett elő az előtte

Marjan Kostanjevec

és

az **F & S Leasing GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (előadó) és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az F&S Leasing képviseletében GmbH, M. Rihtar és B. Potočan odvetnika,

– a szlovén kormány képviseletében T. Mihelič Žitko, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében M. J. García-Valdecasas Dorrego, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Wilderspin és M. Žebre, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. június 2-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: szlovén.

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás: 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.) 5. cikke 1. pontjának, 6. cikke 3. pontjának, és 15. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Szlovéniában lakóhellyel rendelkező M. Kostanjevec és az Ausztriában székhellyel rendelkező F&S Leasing GmbH (a továbbiakban: F&S) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya egy pénzügyi lízingszerződés teljesítésének az elmulasztása.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 44/2001 rendelet (2) bekezdéséből következik, hogy az irányelv a belső piac megfelelő működése érdekében „[a] polgári és kereskedelmi ügyekben az e rendelet hatálya alá tartozó tagállamok határozatainak gyors és egyszerű elismerése és végrehajtása céljából elengedhetetlenül szükséges, joghatósági összeütközésre vonatkozó szabályok egységesítésére és az alaki követelmények egyszerűsítésére irányuló rendelkezések megalkotására irányul”.

4 E rendelet (11)–(13) és (15) preambulumbekezdése a következőket állapítja meg:

„(11) A joghatósági szabályoknak nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg, és a joghatóságnak ezen az alapon mindenkor megállapíthatónak kell lennie, kivéve egyes pontosan meghatározott eseteket, amelyekben a per tárgya vagy a felek szerződéses szabadsága eltérő joghatósági okot kíván meg. A jogi személyek székhelyét a közös szabályok átláthatóságának fokozása és a joghatósági okok összeütközése elkerülése végett önállóan kell meghatározni.

(12) Az alperes lakóhelyén kívül a bíróság és a per közötti szoros kapcsolaton alapuló vagylagos joghatósági okokat is meg kell állapítani az igazságszolgáltatás megbízható működésének előmozdítása érdekében.

(13) A biztosítási, fogyasztói és munkaszerződésekkel kapcsolatban a gyengébb felet az érdekeinek megfelelő, az általános szabályoknál kedvezőbb joghatósági szabályokkal kell védelemben részesíteni.

[...]

(15) A harmonikus jogalkalmazás érdekében a párhuzamos eljárások lehetőségét el kell kerülni [helyesen: a minimumra kell csökkenteni], és biztosítani kell, hogy ne hozzanak egymással összeegyeztethetetlen határozatot két tagállamban. [...]”

5 Az említett rendeletben foglalt joghatósági szabályokat annak II. fejezete foglalja magában. E fejezet részét képezi többek között az 1., 2. és 4. szakasz, melyek címe „Általános rendelkezések”, „Különös joghatóság” és „Joghatóság fogyasztói szerződések esetén”.

6 A 44/2001 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése, amely az említett fejezet 1. szakaszához tartozik, a következőket írja elő:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.”

7 E rendeletnek a szintén e szakaszban található 3. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállam bíróságai előtt kizárólag e fejezet 2–7. szakaszában megállapított rendelkezések alapján perelhető. ”

8 Az említett rendeletnek az ugyanezen II. fejezet 2. szakaszában szereplő 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető:

1) a) ha az eljárás tárgya egy szerződés vagy egy szerződéses igény, akkor a kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt;
   b) e rendelkezés értelmében, eltérő megállapodás hiányában a kötelezettség teljesítésének helye:

   – ingó dolog értékesítése esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés alapján az adott dolgot leszállították, vagy le kellett volna szállítani,

   – szolgáltatás nyújtása esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani;
   c) amennyiben a b) pont nem alkalmazható, az a) pontot kell alkalmazni;

[...]”

9 Ugyanezen rendelet 6. cikkének 3. pontja értelmében, amely szintén ezen 2. szakaszba tartozik, a valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy perelhető továbbá „az ugyanazon a szerződésen vagy ugyanazon a tényálláson alapuló viszontkeresetnél, amelyen az eredeti kereset alapul, azon bíróság előtt, amely az eredeti kereset tárgyában eljár”.

10 A 44/2001 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének c) pontja, amely ugyanezen 2. fejezet 4. szakaszába tartozik, a következőket írja elő:

„Valamely személy, a fogyasztó [helyesen: A valamely személy – a fogyasztó –] által kereskedelmi vagy szakmai tevékenységén kívül eső céllal megkötött szerződéssel kapcsolatos ügyekben a joghatóságot a 4. cikk és az 5. cikk 5. pontjának sérelme nélkül e szakasz határozza meg, ha:

[...]

c) minden más esetben, a szerződést olyan személlyel kötötték, aki a fogyasztó lakóhelyének tagállamában kereskedelmi vagy szakmai tevékenységet folytat, vagy ilyen tevékenysége bármilyen módon az említett tagállamra, illetve több állam között az említett tagállamra is irányul, és a szerződés az ilyen tevékenység körébe tartozik.”

11 E rendelet 16. cikke a következőket írja elő:

„(1) A fogyasztó a másik szerződő fél ellen akár annak a tagállamnak a bíróságai előtt, ahol a fél lakóhellyel vagy székhellyel rendelkezik, akár saját lakóhelyének bíróságai előtt indíthat eljárást.

(2) A fogyasztó ellen a másik szerződő fél kizárólag a fogyasztó lakóhelyének bíróságai [helyesen: lakóhelye tagállamának bíróságai] előtt indíthat eljárást.

(3) E cikk nem érinti a viszontkereset indításához való jogot annál a bíróságnál, amely előtt e szakasznak megfelelően az eredeti kereset nyomán indult peres eljárás folyamatban van.”

12 Az említett rendelet 30. cikkének a szövege a következő:

„E szakasz alkalmazásában a bíróság megkeresettnek tekintendő:

1. az eljárást megindító irat, illetve azzal egyenértékű irat bírósághoz történő benyújtásának időpontjában, feltéve hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el az alperes részére történő kézbesítés érdekében számára előírt intézkedések megtételét, vagy

2. ha az iratot a bírósághoz történő benyújtást megelőzően kell kézbesíteni, abban az időpontban, amikor azt a kézbesítésére hatáskörrel rendelkező hatóság megkapja, feltéve hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el megtenni az irat bírósághoz történő benyújtása érdekében előírt intézkedéseket.”

13 Ugyanezen rendelet 66. cikke értelmében, amely a rendelet VI. fejezetébe tartozik, melynek címe „Átmeneti rendelkezések”:

„(1) E rendelet kizárólag a hatálybalépését követően indított eljárásokra, és alaki követelményeknek megfelelően elkészített vagy közokiratként nyilvántartásba vett okiratokra alkalmazható.

(2) Ha azonban a származási tagállamban folyó eljárást e rendelet hatálybalépését megelőzően indították, a hatálybalépést követően hozott határozatot a III. fejezetnek megfelelően kell elismerni és végrehajtani,

a) amennyiben a származási tagállamban folyó eljárást a Brüsszeli vagy a Luganói Egyezménynek mind a származási tagállamban, mind a címzett tagállamban történő hatálybalépését követően indították;

b) minden más esetben, ha a joghatóság a II. fejezet vagy a származási tagállam és a címzett tagállam között megkötött, az eljárás megindításának időpontjában hatályos egyezmény szabályaival összhangban lévő szabályokon alapul.”

A szlovén jog

14 A Zakon o pravdnem postopku (polgári perrendtartás) 183. cikke a viszontkeresetre vonatkozóan a következőket írja elő:

„Az alapügy elbírálását megelőzően az alperes viszontkeresetet nyújthat be ugyanazon bírósághoz a következő esetekben:

1) ha a viszontkereset az eredeti keresettel összefügg, vagy

2) az eredeti kereset és a viszontkereset egymással összeegyeztethető, vagy

3) a viszontkereset olyan jog vagy jogviszony megállapítását követeli meg, amelynek a fennállása vagy hiánya teljes egészében vagy részben hatást gyakorol az eredeti kereset elbírálására.

Viszontkereset nem terjeszthető elő, ha annak érdemi elbírálására más bíróság rendelkezik hatáskörrel, vagy ha annak elbírálására vonatkozóan más típusú eljárást kell alkalmazni.

Viszontkereset abban az esetben is előterjeszthető, ha azt ugyannak a bíróságnak más összetételben kell elbírálnia.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 Az F & S, amelynek székhelye Ausztriában található, 1994. január 14-én pénzügyi lízingszerződést kötött M. Kostanjeveccel. Az F & S, tekintettel arra, hogy a szerződés alapján esedékes havi részletek nem kerültek kifizetésre, 1995. október 26-án azt követelte M. Kostanjevectől, hogy fizessen meg a részére 16 692,22 eurót, és e végrehajtási követelés hiteles okiraton alapult. Az M. Kostanjevec által az e végrehajtási követeléssel szemben előterjesztett ellentmondás a nemzeti jog értelmében azt eredményezte, hogy a Okrožno sodišče v Ptuju (ptuji regionális bíróság, Szlovénia) járt el, és az említett végrehajtási kérelem alapján bírósági eljárás indult.

16 Ezen utóbbi bíróság a 2004. április 28-i ítéletben M. Kostanjevecet 16 692,22 eurónak, valamint a szerződéses kamatoknak és az eljárási költségeknek a megfizetésére kötelezte.

17 A Višje sodišče v Mariboru (maribori fellebbviteli bíróság, Szlovénia) 2006. április 11-i ítéletével, amely elutasította M. Kostanjevec fellebbezését, az elsőfokú bíróság 2004. április 28-i ítélete jogerőre emelkedett, és végrehajthatóvá vált.

18 M. Kostanjevec ezen ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a kérdést előterjesztő bíróság, a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság, Szlovénia) előtt. Az F & S és M. Kostanjevec 2006. július 31-én, ezt megelőzően, hogy az említett bíróság e keresetet elbírálta volna, peren kívüli egyezséget kötött, amelynek értelmében M. Kostanjevec legkésőbb 2006. augusztus 30-ig megfizeti a főösszeget, 16 692,22 eurót, valamint az eljárási és végrehajtási költségeket.

19 A kérdést előterjesztő bíróság a 2008. július 9-i végzéssel hatályon kívül helyezte az Okrožno sodišče v Ptuju (ptuji regionális bíróság) 2004. április 28-i ítéletét, valamint a Višje sodišče v Mariboru (maribori fellebbviteli bíróság) 2006. április 11-i ítéletét, és az ügyet visszautalta az elsőfokú bíróság elé új határozathozatal céljából.

20 M. Kostanjevec e visszautalást követően az Okrožno sodišče v Ptuju (ptuji regionális bíróság) előtt viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben azt kérte, hogy az F & S fizessen vissza a számára 18 678,45 eurót, amely az említett társasággal 2006. július 31-én kötött egyezség keretében általa 2006. augusztus 30-án kifizetésre került összegnek, valamint a késedelmi kamatoknak felel meg.

21 Az új eljárás keretében az Okrožno sodišče v Ptuju (ptuji regionális bíróság) a 2009. november 4-i ítéletben elutasította az F & S visszatérítés iránti keresetét, és helyt adott M. Kostanjevec viszontkeresetének amiatt, hogy M. Kostanjevec nem kapta meg a lízingszerződés tárgyát képező dolgot, így az F & S nem teljesítette a dolog átadására irányuló szerződéses kötelezettségét.

22 Az F & S ezen határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő a Višje sodišče v Mariboru (maribori fellebbviteli bíróság) előtt, amely a 2010. március 31-i ítéletben megállapította, hogy M. Kostanjevec viszontkeresete elfogadhatatlan, mivel „a keresetek olyan kölcsönös függőségi viszonyban vannak, amely miatt kizárják egymást”. E bíróság ugyanakkor megállapította, hogy a szlovén bíróságok a 44/2001 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján joghatósággal rendelkeznek.

23 Ezen utóbbi ítélet, amely alapján az elsőfokú ítélet jogerőssé vált, szintén felülvizsgálati kérelem tárgyát képezte a kérdést előterjesztő bíróság előtt, és e kérelem arra a kérdésre vonatkozott, hogy a szlovén bíróságok rendelkeznek-e joghatósággal a viszontkereset elbírálására. Az F & S álláspontja szerint nem teljesülnek sem a viszontkereset benyújtásához kapcsolódó feltételek, és a fogyasztói szerződésekkel

kapcsolatos jogvitákra vonatkozó szabályok alkalmazásához szükséges feltételek sem, mivel az alapügy tárgyát képező jogvita nem pénzügyi lízingszerződésre vagy fogyasztói szerződésre vonatkozik, hanem egy jogalap nélküli gazdagodással kapcsolatos keresetre.

24 E körülmények között a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a 44/2001 rendelet 6. cikkének 3. pontja szerinti »viszontkeresetet«, hogy az magában foglalja az olyan keresetet, amelyet a nemzeti jog szerint viszontkeresetként terjesztettek elő azt követően, hogy az eljáró bíróság a felülvizsgálati eljárásban hatályon kívül helyezte az alperes eredeti keresetén alapuló eljárásban meghozott, jogerőssé és végrehajthatóvá vált ítéletet, és az ügyet visszautalta az elsőfokú bírósághoz új vizsgálat lefolytatása céljából, a felperes azonban a jogalap nélküli gazdagodásra alapozott viszontkeresetében azon összeg visszafizetését kéri, amelyet az alperes eredeti keresete alapján indult eljárásban meghozott, majd hatályon kívül helyezett ítélet alapján kellett megfizetnie?

2) Úgy kell-e értelmezni a 44/2001 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése szerinti, »fogyasztói szerződésekkel kapcsolatos« fogalmat, hogy az magában foglalja azt a helyzetet is, amikor a fogyasztó a keresetét – amelyben egy jogalap nélküli gazdagodásra alapozott igényt érvényesít – a nemzeti jog értelmében vett, az eredeti keresethez kapcsolódó viszontkeresetként terjeszti elő, amely eredeti kereset azonban a 44/2001 rendelet említett rendelkezésével összhangban fogyasztói szerződéshez kapcsolódó ügyre vonatkozik, és a viszontkeresettel a felperes fogyasztó az alperes eredeti keresete alapján indult eljárásban hozott, (később) hatályon kívül helyezett ítélet alapján megfizetett, vagyis a fogyasztói szerződéssel kapcsolatos ügyből eredő összeg visszafizetését kéri?

3) Amennyiben a fentiekben leírt esetben a joghatóság nem alapítható sem a viszontkeresetre vonatkozó joghatósági szabályokra, sem a fogyasztói szerződésekre vonatkozó joghatósági szabályokra:
   a) Úgy kell-e értelmezni a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontja szerinti »ha az eljárás tárgya egy szerződés vagy egy szerződéses igény« fogalmát, hogy az magában foglalja azt a keresetet is, amellyel a felperes egy jogalap nélküli gazdagodásra alapozott igényt érvényesít, de amelyet a nemzeti jog értelmében vett, a felek közötti szerződéses jogviszonyra vonatkozó, az alperes eredeti keresetéhez kapcsolódó viszontkeresetként terjeszt elő, amennyiben a jogalap nélküli gazdagodásra alapozott igény tárgya a felperes által az alperes eredeti keresete alapján indult eljárásban meghozott, (később) hatályon kívül helyezett ítélet alapján megfizetett, vagyis a szerződéses igénnyel kapcsolatos ügyből származó összeg visszafizetése?

   Amennyiben az előző kérdésre igenlő válasz adható:
   b) A fentiekben leírt esetben a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontja értelmében vett teljesítés helye szerinti joghatóságot a jogalap nélküli gazdagodásra alapozott keresetből eredő kötelezettségek teljesítésére vonatkozó szabályok alapján kell-e megállapítani?”

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

25 Az Európai Bizottság az írásbeli észrevételeiben vitatja az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát. Emlékeztet arra, hogy a 44/2001rendelet 66. cikkének (1) bekezdése értelmében e rendelet rendelkezései kizárólag a hatálybalépését követően indított bírósági eljárásokra alkalmazhatóak. A Szlovén Köztársaság esetében e rendelkezések ezért e tagállam területén csak a tagállamnak az Európai Unióhoz való csatlakozásától, azaz 2004. május 1-jétől alkalmazandók.

26 A Bizottság álláspontja szerint ha az alapügyben folyamatban lévő eljárást az F & S által a kikényszerített végrehajtás iránt 1995. október 26-án előterjesztett kérelem nyomán megindított eljárás meghosszabbításának kell tekinteni, az nyilvánvalóan jóval azelőttre nyúlik vissza, hogy a 44/2001

rendelet Szlovéniában hatályba lépett. E rendelet csak abban az esetben lehetne alkalmazható, ha az F & S-szel 2006. július 31-én kötött egyezség keretében, egy később hatályon kívül helyezett ítélet alapján kifizetett összeg visszatérítése iránt M. Kostanjevec által előterjesztett kereset maga a 44/2001 rendelet 66. cikkének (1) bekezdése értelmében „eljárásnak” minősülne.

27 Márpedig amint azt a főtanácsnok az indítványának a 34. pontjában megállapította, az olyan, visszatérítés iránti kérelem, amelyet az eredeti kereset új vizsgálata keretében, az e keresetet elbíráló határozat jogerőssé vált hatályon kívül helyezésének következtében terjesztettek elő, a 44/2001 rendelet 66. cikkének (1) bekezdése értelmében „eljárásnak” minősül.

28 Ugyanis bár a tagállamok belső jogában alkalmazott megoldások eltérőek lehetnek az ítélet dolog autoritása elvének a végrehajtási módozatait illetően, az, hogy a releváns nemzeti eljárásjogi szabályok szerint e határozat jogerőre emelkedett, elég annak a megállapításához, hogy egy olyan későbbi kereset, amely az ellenérdekű féllel szemben jogalap nélküli gazdagodás jogcímén való jogérvényesítésre irányul, e rendelkezés értelmében az „eljárás” fogalmába tartozik.

29 Ezenfelül a 44/2001 rendeletnek az alapügy tekintetében fennálló időbeli hatályát illetően a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben feltett valamennyi kérdés az M. Kostanjevec által a 2008-as év során előterjesztett, jogalap nélküli gazdagodásra alapított keresett érinti, így az ilyen kereset a 44/2001 rendelet időbeli hatálya alá tartozik.

30 E körülményekre tekintettel azt kell megállapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

31 A kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 2001/44 rendelet 6. cikkének 3. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezésben a viszontkereset elbírálására kijelölt bíróság joghatósággal rendelkezik az ilyen, jogalap nélküli gazdagodás jogcímén alapuló, peren kívüli egyezség keretében kötött megállapodás szerinti összeg visszatérítése iránti kereset tekintetében, ha e kérelmet az ugyanezen felek közötti olyan új bírósági eljárás keretében terjesztették elő, amely az e felek közötti eredeti eljárást befejező, és az említett peren kívüli egyezség keretében végrehajtott határozat hatályon kívül helyezését követi.

32 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy egyrészt a Bíróság a 1995. július 13-i Danværn Production ítélet (C-341/93, EU:C:1995:239) 12. pontjában már értelmezte a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja értelmében vett „viszontkereset” fogalmát oly módon, hogy az lényegében az alperes elmarasztalása iránti olyan külön kérelmet érint, amely adott esetben az alperes által követeltet meghaladó összegre is irányulhat, és akkor is érvényesíthető, ha az alperes követelését elutasították.

33 Amint azt a főtanácsnok az indítványának a 39. pontjában megállapította, a viszontkeresetnek tehát a felperesi követeléstől elhatárolhatónak kell lennie, és külön marasztalásra irányuló kérelmet kell tartalmaznia.

34 Az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló körülmények között az eredeti határozat végrehajtása keretében, e határozat hatályon kívül helyezését megelőzően teljesített kifizetés visszatérítése iránti kérelem a lízingbevevő önálló kérelmének minősül, amely arra irányul, hogy a lízingbeadót külön kötelezzék a jogalap nélkül kifizetett összeg visszatérítésére. Az ilyen kérelem tehát nem az ellenérdekű fél kifizetés iránti keresete elleni puszta védekezési eszköznek minősül.

35 Másrészt a 44/2001 rendelet 6. cikkének 3. pontja ezenfelül megköveteli azt is, hogy a viszontkereset „ugyanazon a szerződésen vagy ugyanazon a tényálláson alapul[jon]”, mint „amelyen az eredeti kereset alapul”.

36 Amint azt a főtanácsnok az indítványának a 43. pontjában megállapította, ezt a kifejezést önállóan kell értelmezni, a 44/2001 rendelet célkitűzéseire tekintettel.

37 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a viszontkeresettel kapcsolatos különös joghatóság a megfelelő igazságszolgáltatásra való törekvés miatt teszi lehetővé a felek számára azt, hogy ugyanazon eljárás során és ugyanazon bíróság előtt rendezzék a közös eredetű kölcsönös követeléseiket. Így elkerülhetők a felesleges és többszörös eljárások.

38 Az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló körülmények között a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén alapuló, visszatérítés iránti viszontkeresetet úgy kell tekinteni, hogy az a lízingbeadó kezdeti keresetének alapjául szolgáló lízingszerződésből származik. Az időközben hatályon kívül helyezett ítélet végrehajtása keretében kifizetett összegnek megfelelő állítólagos jogalap nélküli gazdagodás ugyanis az említett szerződés nélkül nem következett volna be.

39 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az ilyen körülmények között a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén alapuló, visszatérítés iránti viszontkereset a 44/2001 rendelet 6. cikkének 3. pontja értelmében az alapügyben a felek között kötött lízingszerződésen alapul.

40 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/44 rendelet 6. cikkének 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben a viszontkereset elbírálására kijelölt bíróság joghatósággal rendelkezik az ilyen, jogalap nélküli gazdagodás jogcímén alapuló, peren kívüli egyezség keretében kötött megállapodás szerinti összeg visszatérítése iránti kereset tekintetében, ha e kérelmet az ugyanezen felek közötti olyan új bírósági eljárás keretében terjesztették elő, amely az e felek közötti eredeti eljárást befejező, és az említett peren kívüli egyezség keretében végrehajtott határozat hatályon kívül helyezését követi.

A második és a harmadik kérdésről

41 Mivel az első kérdésre adott válasz szerint a 2001/44 rendelet 6. cikkének 3. pontjában a viszontkereset elbírálására kijelölt bíróságnak az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló körülmények között fennáll a joghatósága, és e válasz lehetővé teszi a kérdést előterjesztő bíróság számára a bírósági joghatóság megállapítását, a második és a harmadik kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

42 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 6. cikkének 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben a viszontkereset elbírálására kijelölt bíróság joghatósággal rendelkezik az ilyen, jogalap nélküli gazdagodás jogcímén alapuló, peren kívüli egyezség keretében kötött megállapodás szerinti összeg visszatérítése iránti kereset tekintetében,

ha e kérelmet az ugyanezen felek közötti olyan új bírósági eljárás keretében terjesztették elő, amely az e felek közötti eredeti eljárást befejező, és az említett peren kívüli egyezség keretében végrehajtott határozat hatályon kívül helyezését követi.

Aláírások